

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINIŲ PASLAUGŲ ĮSTATYMO NR. X-493 1, 2, 3, 4, 6, 8, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 19,
20, 26, 29, 34, 38 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, ĮSTATYMO PAPILDYMO 6¹, 19³, 20¹,
20² STRAIPSNIAIS IR 36, 37 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS
ĮSTATYMAS

2021 m. gruodžio 23 d. Nr. XIV-877
Vilnius

1 straipsnis. 1 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Šis įstatymas apibrėžia socialinių paslaugų sampratą, jų tikslus ir rūšis, reglamentuoja socialinių paslaugų valdymą, skyrimą ir teikimą, socialinės globos įstaigų licencijavimą, finansavimą, mokėjimą už socialines paslaugas, ginčų, susijusių su socialinėmis paslaugomis, nagrinėjimą, socialinio darbo sampratą, jo įgyvendinimo sritis ir principus, socialinio darbo lygmenis.“

2 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. **Asmuo su sunkia negalia:**

1) **vaikas su sunkia negalia** – vaikas, kuriam pagal šį įstatymą nustatytas visiško nesavarankiškumo lygis ir kuriam pagal Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymą nustatytas sunkus neįgalumo lygis;

2) **suaugęs asmuo su sunkia negalia** – asmuo, kuriam pagal šį įstatymą nustatytas visiško nesavarankiškumo lygis ir kuriam pagal Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymą nustatytas 0–25 procentų darbingumo lygis;

3) **senatvės pensijos amžių sukakęs asmuo su sunkia negalia** – sukakęs senatvės pensijos amžių asmuo, kuriam pagal šį įstatymą nustatytas visiško nesavarankiškumo lygis.“

2. Papildyti 2 straipsnį 1¹ dalimi:

„1¹. **Bendruomeniniai šeimos namai** – savivaldybės teritorijoje veikianti socialinių paslaugų įstaiga, kuri organizuoja, o prireikus ir teikia kompleksines paslaugas šeimai.“

3. Papildyti 2 straipsnį 3¹ dalimi:

„3¹. **Individualios priežiūros darbuotojas** – šio įstatymo 19 straipsnio 6¹ dalyje nustatytus reikalavimus atitinkantis asmuo, profesinėje veikloje besivadovaujantis šio įstatymo

4 straipsnyje nustatytais socialinių paslaugų valdymo, skyrimo ir teikimo principais, dirbantis socialinių paslaugų įstaigoje ir teikiantis socialines paslaugas pagal individualius asmens poreikius, įskaitant socialines paslaugas, kurios apima pagalbą užtikrinant asmens higieną.“

4. Papildyti 2 straipsnį 4¹ dalimi:

„4¹. **Metodinis kompleksinių paslaugų šeimai centras** – socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka atrinktas juridinis asmuo ar kita organizacija, jų padalinys, kuris teikia metodinę pagalbą organizuojant ir (ar) teikiant kompleksines paslaugas šeimai, gerinant jų kokybę, dalijasi gera šiuo paslaugų teikimo patirtimi.“

5. Pakeisti 2 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. **Socialinės globos normos** – Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtinti socialinės globos teikimo vaikams, vaikams su negalia, suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims, socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims principai ir charakteristikos.“

6. Papildyti 2 straipsnį 9¹ dalimi:

„9¹. **Socialinis darbuotojas** – šio įstatymo 20 straipsnio 6 dalyje nustatytus reikalavimus atitinkantis asmuo, dirbantis socialinį darbą ir profesinę veiklą grindžiantis šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nustatytais socialinio darbo įgyvendinimo principais.“

7. Pakeisti 2 straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip:

„11. **Suaugęs asmuo su negalia** – asmuo, kuriam Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo nustatyta tvarka nustatytas 55 procentų ar mažesnis darbingumo lygis arba specialiųjų poreikių lygis ir kuris dėl neįgalumo yra iš dalies ar visiškai netekęs gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu, dalyvauti visuomenės gyvenime.“

8. Papildyti 2 straipsnį 11¹ dalimi:

„11¹. **Supervizija** – darbuotojų ir (ar) socialinių paslaugų įstaigų konsultavimas profesinių santykių klausimais, siekiant tobulinti darbuotojų profesinę kompetenciją ir (ar) socialinių paslaugų įstaigos veiklą. Supervizija gali būti vykdoma individualiai arba grupėse.“

9. Pakeisti 2 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip:

„12. **Vaikas su negalia** – vaikas, kuriam Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis ir kuris dėl neįgalumo yra iš dalies ar visiškai neįgijęs amžių atitinkančio savarankiškumo, ir kurio galimybės ugdytis ir dalyvauti visuomenės gyvenime yra ribotos.“

3 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3 straipsnis. Socialinių paslaugų samprata ir tikslai

1. Socialinėmis paslaugomis siekiama socialinių problemų ir (ar) socialinės rizikos asmeniui (šeimai) ir (ar) bendruomenei atsiradimo prevencijos ir (ar) suteikiama pagalba asmeniui (šeimai), dėl amžiaus, neįgalumo, socialinės rizikos, socialinių problemų iš dalies ar visiškai neturinčiam (neturinčiai) gebėjimų (jų neturėjusiam arba jų turėjusiam, bet praradusiam) ar galimybių savarankiškai rūpintis asmeniniu (šėimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime.

2. Socialinių paslaugų tikslas – padėti asmeniui (šeimai) ir (ar) bendruomenei išvengti socialinių problemų ir (ar) socialinės rizikos atsiradimo, sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ir (ar) stiprinti gebėjimus savarankiškai spręsti socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti didinti socialinę įtrauktį.“

4 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 4 straipsnį 9 punktu:

„9) įgalinimo. Teikiant socialines paslaugas, dirbama su asmeniu (šeima) ir jo aplinka, siekiant skatinti asmens (šėimos) iniciatyvumą, priimant sprendimus ir sąmoningai prisiimant už juos atsakomybę;“.

2. Papildyti 4 straipsnį 10 punktu:

„10) subsidiarumo. Valdant, skiriant ir teikiant socialines paslaugas, laikomasi subsidiarumo principo, kuriuo vadovaujantis pagalba organizuojama taip, kad valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų rūpestis būtų nukreiptas į įgalinančios aplinkos kūrimą socialinių paslaugų teikėjų ir asmenų, šėimų, bendruomenių visaverčiam funkcionavimui, gerbiant, skatinant ir padedant išlaikyti asmens, šėimos, bendruomenės orumą, iniciatyvą ir solidarumą, neperimant atsakomybių ir užduočių, kurias gali atlikti pats asmuo, pati šėima, pati bendruomenė;“.

3. Papildyti 4 straipsnį 11 punktu:

„11) asmens garbės ir orumo apsaugos. Socialinių paslaugų srities darbuotojas gerbia kiekvieno asmens (kiekvienos šėimos) teisę į laisvą apsisprendimą dėl socialinių paslaugų asmeniui (šeimai), pripažįsta visus asmenis (visas šėimas), kuriems (kurioms) reikia jo pagalbos, nepaisydamas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos ir kt.;“.

4. Papildyti 4 straipsnį 12 punktu:

„12) partnerystės. Savivaldybių institucijos, organizuodamos socialines paslaugas, įtraukia savivaldybės teritorijoje veikiančius socialinių paslaugų teikėjus į socialinių paslaugų planavimą, teikimą ir stebėseną.“

5 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„6 straipsnis. Socialinių paslaugų rūšys ir turinys

1. Socialinių paslaugų rūšys:

- 1) prevencinės;
- 2) bendrosios;
- 3) specialiosios.

2. Socialines paslaugas, jų turinį pagal socialinių paslaugų rūšis ir socialinių paslaugų įstaigų tipus apibrėžia socialinių paslaugų katalogas, patvirtintas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos.“

6 straipsnis. Įstatymo papildymas 6¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 6¹ straipsniu:

„6¹ straipsnis. Prevencinės socialinės paslaugos

1. Prevencinės socialinės paslaugos teikiamos visiems asmenims (visoms šeimoms) ir (ar) bendruomenėms, siekiantiems (siekiančioms) stiprinti asmens (šėimos) gebėjimą savarankiškai rūpintis asmeniniu (šėimos) gyvenimu ir asmens (šėimos) dalyvavimą visuomenės gyvenime, stiprinti bendruomenės socialinį aktyvumą ir skatinti bendruomenės socialinę įtrauktį, taip pat stiprinti asmens (šėimos) žinias ir ugdyti jo (jos) įgūdžius, kad ateityje būtų išvengta galimų socialinių problemų ir socialinės rizikos atsiradimo.

2. Prevencinėms socialinėms paslaugoms priskiriamos potencialių socialinių paslaugų gavėjų paieškos paslauga, kompleksinės paslaugos šeimai, darbas su bendruomene ir kitos paslaugos.

3. Socialinės apsaugos ir darbo ministras nustato prevencinių socialinių paslaugų organizavimo ir teikimo tvarką.“

7 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 8 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Specialiosios socialinės paslaugos teikiamos asmeniui (šėimai), kurio (kurios) gebėjimams savarankiškai rūpintis asmeniniu (šėimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime ugdyti ar jiems kompensuoti prevencinių ir (ar) bendrųjų socialinių paslaugų nepakanka.“

2. Pakeisti 8 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Socialinei priežiūrai priskiriamos pagalbos į namus, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, vaikų dienos socialinės priežiūros, laikino apnakvindinimo, socialinės reabilitacijos neįgaliesiems bendruomenėje ir kitos paslaugos.“

8 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusiu galios 11 straipsnio 4 punktą.

9 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 14 straipsnio 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) teikia metodinę pagalbą savivaldybėms dėl socialinės priežiūros šeimoms organizavimo, taip pat dėl prevencinių socialinių paslaugų, išskyrus kompleksines paslaugas šeimai, bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybės kontrolės;“.

2. Pakeisti 14 straipsnio 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) formuoja bendrą socialinės globos normų ir prevencinėms socialinėms paslaugoms, išskyrus kompleksines paslaugas šeimai, bendrosioms socialinėms paslaugoms bei socialinei priežiūrai keliamų reikalavimų taikymo praktiką;“.

3. Papildyti 14 straipsnį nauju 8 punktu:

„8) kartu su kitais subjektais, nurodytais šio įstatymo 20² straipsnyje, vykdo socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliaciją;“.

4. Buvusį 14 straipsnio 8 punktą laikyti 9 punktu.

10 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 15 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Dėl socialinių paslaugų, kurių teikimą finansuoja savivaldybė iš savo biudžeto lėšų ar iš valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams, išskyrus globos centrų teikiamas socialines paslaugas, prevencines socialines paslaugas, skyrimo asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas rašytiniu prašymu kreipiasi į asmens (šeimos) gyvenamosios vietos savivaldybę.“

11 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 16 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Asmens socialinių paslaugų poreikis, išskyrus globos centrų teikiamas socialines paslaugas, prevencines socialines paslaugas, nustatomas individualiai pagal asmens nesavarankiškumą bei galimybes savarankiškumą ugdyti ar kompensuoti jo interesus ir poreikius atitinkančiomis socialinėmis paslaugomis.“

2. Pakeisti 16 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Asmens (šeimos), pageidaujančio (pageidaujančios) gauti socialines paslaugas, kurias finansuoja savivaldybė iš savo biudžeto lėšų ar iš valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams, socialinių paslaugų, išskyrus globos centrų teikiamas socialines paslaugas, prevencines socialines paslaugas, poreikį nustato socialiniai darbuotojai, paskirti savivaldybės institucijos nustatyta tvarka.“

3. Pakeisti 16 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Asmens (šeimos) socialinių paslaugų, išskyrus globos centrų teikiamas socialines paslaugas, prevencines socialines paslaugas, poreikį socialinių paslaugų teikimo laikotarpiu periodiškai peržiūri socialinių paslaugų įstaigų socialiniai darbuotojai.“

4. Pakeisti 16 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Asmens (šeimos) socialinių paslaugų, išskyrus globos centrų teikiamas socialines paslaugas, prevencines socialines paslaugas, poreikio nustatymo, socialinių paslaugų skyrimo, sustabdymo ir nutraukimo tvarką reglamentuoja Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtinti Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašas bei socialinės globos poreikio vaikui su negalia, suaugusiam asmeniui su negalia, senyvo amžiaus asmeniui nustatymo metodikos.“

12 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 17 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„17 straipsnis. Sprendimas dėl socialinių paslaugų skyrimo asmeniui (šeimai)

Sprendimas dėl socialinių paslaugų, kurių teikimą finansuoja savivaldybė iš savo biudžeto lėšų ar iš valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams, išskyrus globos centrų teikiamas socialines paslaugas, prevencines socialines paslaugas, asmeniui (šeimai) skyrimo, sustabdymo ir nutraukimo priimamas socialinio darbuotojo, nustačiusio asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikį, teikimu savivaldybės administracijos nustatyta tvarka.“

13 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 18 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Socialinės paslaugos asmeniui (šeimai) teikiamos atsižvelgiant į individualius jo (jos) interesus ir poreikius, nustatytus pagal šio įstatymo 16 straipsnio nuostatas, padedant asmeniui (šeimai) spręsti socialines problemas ir (ar) jų išvengti ateityje, nuolat vertinant, ar teikiamos socialinės paslaugos leidžia veiksmingai ugdyti ar kompensuoti asmens (šeimos) galimybes ir gebėjimus rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ar dalyvauti visuomenės gyvenime.“

2. Pakeisti 18 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Socialinės paslaugos šeimai teikiamos, padedant šeimos nariams spręsti socialines

problemas ir (ar) jų išvengti ateityje, ugdyti suaugusių šeimos narių, įskaitant tuos šeimos narius, kuriems laikinai apribota tėvų valdžia, ar tuos tėvus, kurių vaikams nustatyta laikinoji globa (rūpyba), socialinius įgūdžius, stiprinti jų motyvaciją kurti saugią, sveiką ir darnią aplinką savo namuose, šeimoje, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, užtikrinti visapusi šioje šeimoje augančių vaikų vystymąsi, ugdomąsi ir organizuoti su sveikatos priežiūra, užimtumu, švietimu bei ugdymu suderintą koordinuotą pagalbą, o jeigu tėvų valdžia apribota, sudaryti sąlygas tėvų (tėvo ar motinos) elgesio pokyčiams, kurie leistų grąžinti vaiką į šeimą. Teikiant socialines paslaugas šeimai, turi būti užtikrinamas socialinių paslaugų teikimas ir vaikams.“

3. Pakeisti 18 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Vaikus globojančiai šeimai, globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėviams (esant tėvių prašymui) ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti asmenims kiekvienoje savivaldybėje nuolat teikiama Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atestuotų asmenų ir kitų specialistų pagalba, užtikrinanti visapusi jų prižiūrimų, globojamų (rūpinamų) ar įvaikintų vaikų vystymąsi ir ugdymą.“

14 straipsnis. 19 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 19 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Prevencines, bendrąsias socialines paslaugas, socialinę priežiūrą teikia tos socialinių paslaugų įstaigos, kurių veiklos sritis – socialinių paslaugų teikimas ir kurių teikiamos socialinės paslaugos atitinka teisės aktų reglamentuotus prevencinems, bendrosioms socialinėms paslaugoms, socialinei priežiūrai keliamus reikalavimus.“

2. Pakeisti 19 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Socialinių paslaugų įstaigoje dirba socialiniai darbuotojai, individualios priežiūros darbuotojai ir kiti socialinių paslaugų srities darbuotojai, kurių pareigybių ir atliekamų funkcijų sąrašą tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras, taip pat švietimo, sveikatos priežiūros specialistai ir kiti darbuotojai.“

3. Papildyti 19 straipsnį 6¹ dalimi:

„6¹. Individualios priežiūros darbuotoju turi teisę dirbti:

1) asmuo, įgijęs socialinio darbuotojo padėjėjo ar lankomosios priežiūros darbuotojo, ar individualios priežiūros darbuotojo kvalifikaciją pagal socialinio darbuotojo padėjėjo ar lankomosios priežiūros darbuotojo, ar individualios priežiūros darbuotojo profesinio mokymo programą, arba

2) asmuo, socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka išklauses 40 akademinų valandų įžanginius mokymus, o pradėjęs dirbti per 12 mėnesių – ne trumpesnius

kaip 160 akademinų valandų mokymus, arba

3) asmuo, sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka įgijęs slaugytojo padėjėjo profesinę kvalifikaciją ir socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka išklauses 40 akademinų valandų įžanginius mokymus.“

4. Pakeisti 19 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Socialinių paslaugų įstaigos vadovas privalo turėti aukštąjį išsilavinimą ir tobulinti profesinę kompetenciją. Socialinių paslaugų įstaigos vadovo veikla vertinama kiekvienais metais socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.“

15 straipsnis. Įstatymo papildymas 19³ straipsniu

Papildyti Įstatymą 19³ straipsniu:

„19³ straipsnis. Bendruomeninių šeimos namų veikla ir funkcijos

1. Bendruomeniniai šeimos namai organizuoja, o prireikus ir teikia asmeniui (šeimai) kompleksines paslaugas šeimai kuo arčiau asmens (šeimos) gyvenamosios vietos arba asmens (šeimos) gyvenamojoje vietoje vieno langelio principu.

2. Kiekviena savivaldybė turi užtikrinti, kad jos teritorijoje veiktų bent vieni bendruomeniniai šeimos namai.

3. Bendruomeninių šeimos namų funkcijos:

1) organizuoti kompleksinių paslaugų šeimai teikimą, o prireikus ir jas teikti;
2) informuoti asmenis (šeimas), bendruomenę apie teikiamas kompleksines paslaugas šeimai, konsultuoti juos šių paslaugų teikimo klausimais;

3) informuoti tikslines grupes apie kitas aktualias savivaldybės teritorijoje teikiamas socialines paslaugas, vykdomas programas ir (ar) kitą socialinę paramą;

4) organizuoti bendruomenės įtraukimą į pagalbos asmenims (šeimoms) organizavimą ir (ar) teikimą;

5) plėtoti tarpinstitucinį bendradarbiavimą (socialinio darbo mikrolygmeniu, mezolygmeniu ir makrolygmeniu);

6) skelbti informaciją apie vykdomą veiklą (funkcijas, teikiamų kompleksinių paslaugų šeimai turinį) savo interneto svetainėje.

4. Metodinę pagalbą dėl kompleksinių paslaugų šeimai organizavimo ir (ar) teikimo, jų kokybės gerinimo teikia ir gerąja patirtimi teikiant šias paslaugas dalijasi Metodinis kompleksinių paslaugų šeimai centras socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.“

16 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 20 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„20 straipsnis. Socialinis darbas

1. Socialinį darbą dirba socialiniai darbuotojai. Socialinis darbas yra į praktinę veiklą orientuota profesinė veikla, įgalinanti asmenis, šeimas, asmenų (šeimų) grupes ir bendruomenes spręsti tarpusavio santykių, socialines problemas ir (ar) išvengti galimų socialinių problemų ateityje, skatinanti socialinę kaitą, gerinanti gyvenimo kokybę, užtikrinanti žmogaus teises, didinanti socialinę įtrauktį ir stiprinanti solidarumą bei socialinį teisingumą.

2. Socialinio darbo lygmenys:

1) mikrolygmuo – socialinis darbas orientuotas į asmenis ir (ar) šeimas. Tai yra asmenų ir (ar) šeimų psychosocialinis konsultavimas, tarpininkavimas, atvejo vadyba ir kita asmeniui (šeimai) būtina pagalba;

2) mezolygmuo – socialinis darbas orientuotas į mažas asmenų (šeimų) grupes, institucijas ir (ar) organizacijas, veiklą vykdančias socialinio darbo įgyvendinimo srityse. Tai yra socialinių paslaugų organizavimas, koordinavimas ir teikimas asmenims (šeimoms) ir (ar) jų grupėms;

3) makrolygmuo – socialinis darbas orientuotas į bendruomenės socialinius pokyčius, veikla vykdoma bendruomenėje įvairiose socialinio darbo įgyvendinimo srityse, socialiniams darbuotojams dalyvaujant socialinės politikos įgyvendinimo procesuose. Tai yra bendruomenės veiklos planavimas, organizavimas, bendruomeniškumo plėtra ir kt.

3. Socialinio darbo įgyvendinimo sritys:

1) socialinė apsauga – socialinis darbuotojas, veikdamas socialinės apsaugos srityje, dirba socialinį darbą: teikia socialines paslaugas ir kitą reikalingą pagalbą asmenims, šeimoms, asmenų (šeimų) grupėms, patiriančioms socialinių iššūkių, įgalindamas asmenis, šeimas, asmenų (šeimų) grupes išvengti galimų socialinių problemų ir (ar) socialinės rizikos atsiradimo ir (ar) spręsti socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, kurdamas tvirtą, abipusiu pasitikėjimu grindžiamą ryšį;

2) sveikatos priežiūra – socialinis darbuotojas, veikdamas sveikatos priežiūros specialistų komandoje, dirba socialinį darbą, siekdamas įgalinti pacientą ir jo šeimą spręsti dėl ligos ir (ar) negalios atsiradusias psychosocialines problemas, užtikrindamas į pacientą orientuotų paslaugų teikimą ir jo tęstinumą bendruomenėje;

3) švietimas – socialinis darbuotojas, veikdamas švietimo srityje, dirba socialinį darbą, siekdamas įgalinti sunkumų formaliojo švietimo sistemoje patiriančius asmenis ir (ar) mokykloje nesimokančius vaikus. Veikdamas neformaliojo švietimo srityje, socialinis darbuotojas konsultuoja asmenis, šeimas, asmenų (šeimų) grupes, ugdo asmenų (šeimų) socialines ir emocines kompetencijas bei gyvenimo įgūdžius ir (ar) įtraukia juos (jas) į neformaliojo švietimo veiklas, telkia asmens (šimos) ir bendruomenės išteklius, siekdamas užtikrinti sėkmingą jų socializaciją;

4) teisėtvara – socialinis darbuotojas, veikdamas teisėtvaros srityje, dirba socialinį darbą

su įtariamuoju, kaltinamuoju, nuteistuoju ir (ar) nukentėjusiuoju pripažintu asmeniu ir (ar) siekia jų socialinės integracijos ir resocializacijos;

5) užimtumas – socialinis darbuotojas, veikdamas užimtumo srityje, siekia asmens užimtumo ir socialinės įtraukties didinimo;

6) krašto apsauga – socialinis darbuotojas, veikdamas krašto apsaugos srityje, organizuoja socialinių paslaugų teikimą krašto apsaugos sistemoje tarnaujantiems (dirbantiems) asmenims, atsargos ir dimisijos kariams, taip pat krašto apsaugos sistemoje tarnaujančių (dirbančių) asmenų, atsargos ir dimisijos karių artimiesiems, giminaičiams, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 68 straipsnio 7 dalyje, siekdamas padėti asmeniui spręsti socialines problemas ir (ar) jų išvengti ateityje.

4. Socialinis darbuotojas profesinėje veikloje vadovaujasi šio įstatymo 4 straipsnio 11 punkte nurodytu principu ir šiais socialinio darbo įgyvendinimo principais:

1) sąžiningumo – socialinis darbuotojas veikia sąžiningai, patikimai, empatiškai, pirmenybę teikdamas geriausiems asmens (šeimos) interesams;

2) bendradarbiavimo – socialinis darbuotojas siekia kurti, palaikyti ir stiprinti santykius tarp asmenų, šeimų, bendruomenių ir santykius visuomenėje, kurdamas ir skatindamas dialogą, asmens, šeimos, bendruomenės ir visuomenės dalyvavimą ir įsitraukimą;

3) profesionalumo užtikrinimo – socialinis darbuotojas analizuoja savo profesinėje veikloje priimamus sprendimus, atliekamus veiksmus, pasiektus rezultatus ir nuolat tobulina profesinę kompetenciją.

5. Socialinis darbuotojas nuolat, ne mažiau kaip 16 akademinų valandų per kalendorinius metus, tobulina profesinę kompetenciją, jo veikla vertinama socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.

6. Dirbti socialiniu darbuotoju turi teisę:

1) asmuo, įgijęs socialinio darbo kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį arba baigęs socialinio darbo studijų krypties programą ir įgijęs socialinių mokslų kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį, arba

2) asmuo, iki 2014 m. gruodžio 31 d. įgijęs kitą kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį ir socialinio darbuotojo kvalifikaciją ar baigęs socialinio darbo studijų programą, ar socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka baigęs socialinio darbuotojo praktinei veiklai pasirengti skirtus mokymus, arba

3) asmuo, įgijęs socialinės pedagogikos kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį ar socialinio pedagogo kvalifikaciją, jeigu jis dirba su vaikais ir (arba) šeimomis.

7. Socialinių paslaugų įstaigos socialinių paslaugų teikimo tikslais turi teisę tvarkyti asmens duomenis, įskaitant specialių kategorijų asmens duomenis, susijusius su asmens sveikatos

būkle (asmeniui diagnozuotos ligos, skirtas gydymas, vartojami medikamentai, nustatytas neįgalumo ir (ar) darbingumo lygis), taip pat duomenis apie neišnykusį ar nepanaikintą teistumą (nusikalstamų veikų pobūdis, apkaltinamųjų nuosprendžių skaičius), vadovaudamosi Reglamentu (ES) 2016/679 ir kitais asmens duomenų apsaugą bei tvarkymą reglamentuojančiais teisės aktais.

8. Socialinis darbuotojas turi teisę:

1) pasirinkti asmens (šeimos) ir (ar) bendruomenės poreikius atitinkančius socialinio darbo metodus;

2) dirbti psichologiškai ir (ar) fiziškai saugioje aplinkoje, higienos normas atitinkančioje darbo vietoje;

3) atsisakyti dirbti su agresyviai besielgiančiu asmeniu (šeima), jeigu toks asmens (šeimos) elgesys kelia grėsmę jo sveikatai ir (ar) gyvybei ir jeigu darbdavys neužtikrina dar bent vieno socialinių paslaugų srities darbuotojo ir (ar) bent vieno socialinio darbo įgyvendinimo srityse dirbančio specialisto dalyvavimo.

9. Socialinis darbuotojas privalo:

1) skatinti socialinę kaitą visais socialinio darbo lygmenimis, domėtis socialinio darbo naujovėmis, jas taikyti socialiniame darbe;

2) laikytis socialinio darbo įgyvendinimo principų.

10. Socialinis darbuotojas atsako už asmens (šeimos) ir (ar) bendruomenės poreikius atitinkančių socialinio darbo metodų pasirinkimą ir taikymą visais socialinio darbo lygmenimis.

11. Socialinis darbuotojas, nesant jo kaltės, neatsako už asmens (šeimos) ir (ar) bendruomenės elgesį, asmens (šeimos) ir (ar) bendruomenės priimtus sprendimus ir jų padarinius.

12. Europos Sąjungos valstybių narių piliečių, Europos ekonominės erdvės valstybių piliečių, Šveicarijos Konfederacijos piliečių, trečiųjų valstybių piliečių socialinių darbuotojų profesinės kvalifikacijos, įgytos Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės valstybėse ir Šveicarijos Konfederacijoje bei trečiosiose valstybėse, pripažįstamos Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo nustatyta tvarka.

13. Šio straipsnio 6 ir 7 dalių reikalavimai netaikomi iš kitos Europos Sąjungos valstybės narės, Europos ekonominės erdvės valstybės ar Šveicarijos Konfederacijos ne ilgiau kaip 2 metams į Lietuvos Respubliką komandiruojamam socialiniam darbuotojui, jeigu jis atitinka darbovietės, iš kurios yra siunčiamas, įsisteigimo reikalavimus, nustatytus valstybės teisės aktuose.“

2. Pakeisti 20 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Socialinių darbuotojų veikla vertinama socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.“

3. Papildyti 20 straipsnio 9 dalį 3 punktu:

„3) profesinėje veikloje vadovautis Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos kodeksu.“

17 straipsnis. Įstatymo papildymas 20¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 20¹ straipsniu:

„20¹ straipsnis. Socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliacija

1. Socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliacija apima visumą veiksnių ir (ar) priemonių, padedančių vieningai vykdyti socialinį darbą, kaip profesinę veiklą, laikytis Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos kodekso nuostatų ir socialinio darbo įgyvendinimo principų, užtikrinti socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimą įvairiose socialinio darbo įgyvendinimo srityse.

2. Socialinių paslaugų srities darbuotojai socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka nuolat tobulina profesinę kompetenciją:

1) socialinių paslaugų srities darbuotojai, išskyrus socialinius darbuotojus ir socialinių paslaugų įstaigų vadovus, ne mažiau kaip 16 akademinį valandų per kalendorinius metus dalyvauja mokymuose;

2) socialinių paslaugų įstaigų vadovai ne mažiau kaip 16 akademinį valandų per metus dalyvauja mokymuose ir ne mažiau kaip 4 akademinės valandas per metus – supervizijoje;

3) socialiniai darbuotojai ne mažiau kaip 16 akademinį valandų per kalendorinius metus dalyvauja mokymuose ir ne mažiau kaip 8 akademinės valandas per metus – supervizijoje.

3. Laikas, skirtas socialinių paslaugų srities darbuotojų kompetencijai tobulinti, kaip nurodyta šio straipsnio 2 dalyje, įskaitomas į jų darbo laiką, mokant darbo užmokestį. Superviziją savo lėšomis organizuoja socialinių paslaugų įstaiga.“

18 straipsnis. Įstatymo papildymas 20² straipsniu

Papildyti Įstatymą 20² straipsniu:

„20² straipsnis. Socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliaciją vykdančys subjektai ir jų kompetencija

1. Socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliaciją vykdo Lietuvos socialinio darbo taryba, Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos komisija (toliau – Etikos komisija), socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka atrinktas juridinis asmuo ar kita organizacija, jų padalinys, kuris organizuoja ir (ar) vykdo socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimą.

2. Lietuvos socialinio darbo taryba, patariamoji, visuomeniniais pagrindais veikianti institucija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, vykdydama socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliaciją, atlieka šias funkcijas:

1) analizuoja ir vertina socialinio darbo iššūkius visais jo lygmenimis;
 2) konsultuoja ir teikia išvadas bei pasiūlymus Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai strateginiais socialinio darbo, kaip profesinės veiklos, tobulinimo, socialinių paslaugų klausimais.

3. Lietuvos socialinio darbo tarybos nuostatus ir sudėtį tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras.

4. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, vykdydamas socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliaciją, socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka atlieka socialinių darbuotojų ir socialinių paslaugų įstaigų vadovų atestaciją ir, siekdamas nustatyti socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimo poreikį, renka, kaupia ir analizuoja duomenis apie juos – jų skaičių, išsilavinimą (aukštąjį universitetinį, aukštąjį koleginių ir (ar) kitą turimą išsilavinimą), vidutinį darbo užmokestį.

5. Etikos komisija, visuomeniniais pagrindais veikianti institucija, vykdydama socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliaciją, atlieka šias funkcijas:

1) nagrinėja skundus dėl Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos kodekso pažeidimų;
 2) teikia pasiūlymus ir (ar) rekomendacijas socialinių paslaugų įstaigoms dėl socialinių paslaugų įstaigų vadovų ir (ar) socialinių darbuotojų veiklos vertinimo ir (ar) socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimo.

6. Etikos komisijos nuostatus tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras. Etikos komisijos sudėtį Lietuvos socialinių paslaugų srities darbuotojus vienijančių ir jiems atstovaujančių organizacijų teikimu tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras. Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos kodeksą Lietuvos socialinių paslaugų srities darbuotojus vienijančių ir jiems atstovaujančių organizacijų teikimu ir Etikos komisijos pritarimu tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras.

7. Socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka atrinktas juridinis asmuo ar kita organizacija, jų padalinys organizuoja ir (ar) vykdo socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimą socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.“

19 straipsnis. 26 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 26 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Mokėjimo už socialines paslaugas dydis nustatomas atsižvelgiant į socialinių paslaugų, teikiamų asmeniui (šeimai), rūšį ir į asmens (šeimos) finansines galimybes mokėti už socialines paslaugas. Prevencinės socialinės paslaugos teikiamos nemokamai.“

20 straipsnis. 29 straipsnio pakeitimas

Papildyti 29 straipsnį 13 dalimi:

„13. Socialinės reabilitacijos neįgaliesiems bendruomenėje paslaugos teikiamos nemokamai.“

21 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 34 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Socialinė priežiūra šeimoms ir vaikų dienos socialinė priežiūra finansuojama iš savivaldybės biudžeto lėšų ir iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams. Kompleksinės paslaugos šeimai, jų organizavimas ir teikimas finansuojamas iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų ir (ar) valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams, ir (ar) savivaldybių biudžetų lėšų.“

2. Pakeisti 34 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Socialinė priežiūra šeimoms, vaikų dienos socialinė priežiūra, socialinė reabilitacija neįgaliesiems bendruomenėje finansuojama iš savivaldybės biudžeto lėšų ir iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams. Kompleksinės paslaugos šeimai, jų organizavimas ir teikimas finansuojamas iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų ir (ar) valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams, ir (ar) savivaldybių biudžetų lėšų.“

3. Papildyti 34 straipsnį nauja 7 dalimi:

„7. Prevencinės socialinės paslaugos, išskyrus kompleksinių paslaugų šeimai teikimą, finansuojamos iš savivaldybių biudžetų lėšų.“

4. Buvusią 34 straipsnio 7 dalį laikyti 8 dalimi.

22 straipsnis. 36 ir 37 straipsnių pripažinimas netekusiais galios

Pripažinti netekusiais galios 36 ir 37 straipsnius.

23 straipsnis. 38 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 38 straipsnio 4¹ dalį ir ją išdėstyti taip:

„4¹. Socialinės paslaugos senyvo amžiaus asmenims, suaugusiems asmenims su negalia, vaikams su negalia, iki 2007 m. sausio 1 d. pradėjusiems gauti ilgalaikę socialinę globą apskričių viršinininkų socialinių paslaugų įstaigose ir nepertraukiamai ją gavusiems iki 2020 m. spalio 31 d. imtinai, nuo 2020 m. lapkričio 1 d. socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų, netaikant šio įstatymo aštuntojo skirsnio nuostatų.“

24 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus 1 straipsnį, 2 straipsnio 1, 5, 6, 7 ir 9 dalis, 4 straipsnį, 7 straipsnio 2 dalį, 13 straipsnio 3 dalį, 16 straipsnio 1 dalį, 20 straipsnį, 21 straipsnio 2 dalį, 22 ir 23 straipsnius ir šio straipsnio 4 dalį, įsigalioja 2022 m. liepos 1 d.

2. Šio įstatymo 23 straipsnis įsigalioja 2022 m. sausio 1 d.
3. Šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalis, 20 straipsnis ir 21 straipsnio 2 dalis įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija ir socialinės apsaugos ir darbo ministras iki 2022 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, išskyrus įgyvendinamuosius teisės aktus, reikalingus šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalies, 20 straipsnio, 21 straipsnio 2 dalies ir 23 straipsnio nuostatomis įgyvendinti, socialinės apsaugos ir darbo ministras iki 2022 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalies, 20 straipsnio ir 21 straipsnio 2 dalies nuostatomis įgyvendinti reikalingus teisės aktus, iki 2021 m. gruodžio 31 d. – šio įstatymo 23 straipsnio nuostatomis įgyvendinti reikalingus teisės aktus.
5. Socialinio darbuotojo padėjėjai ir lankomosios priežiūros darbuotojai nuo 2022 m. liepos 1 d. laikomi individualios priežiūros darbuotojais.
6. Individualios priežiūros darbuotojais (socialinio darbuotojo padėjėjais ir lankomosios priežiūros darbuotojais) dirbantiems asmenims, kurie pradėjo dirbti iki 2022 m. liepos 1 d., šio įstatymo 14 straipsnio 3 dalyje nustatyti reikalavimai netaikomi iki 2027 m. liepos 1 d., o jeigu šiems asmenims 2022 m. liepos 1 d. iki senatvės pensijos amžiaus yra likę ne daugiau kaip 5 metai, šio įstatymo 14 straipsnio 3 dalyje nustatyti reikalavimai netaikomi.

25 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimo stebėseną ir rezultatų vertinimas

1. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija atlieka šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo, susijusio su prevencinėmis socialinėmis paslaugomis, poveikio *ex post* vertinimą (toliau – *ex post* vertinimas).
2. Atliekant *ex post* vertinimą, turi būti nustatyta, ar prevencinės socialinės paslaugos turėjo įtakos asmens (šeimoms) ir (ar) bendruomenės socialinėms problemoms ir (ar) socialinei rizikai atsirasti, specialiųjų socialinių paslaugų poreikio pokyčiui. Teikiant prevencines socialines paslaugas (kompleksines paslaugas šeimai), turi būti nustatytas asmenų, teigiančių, kad gaunamos kompleksinės paslaugos šeimai padarė teigiamą poveikį, skaičius.
3. *Ex post* vertinimo laikotarpis – 6 metai nuo šio įstatymo 3, 5, 6 straipsnių, 7 straipsnio 1 dalies, 9, 10, 11, 12, 14, 19 straipsnių ir 21 straipsnio 3 dalies įsigaliojimo dienos.
4. *Ex post* vertinimas turi būti atliktas per 12 mėnesių nuo *ex post* vertinimo laikotarpio pabaigos.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda